

తెలంగాణ చరిత్ర స్టడీ నోట్స్ : ఆంధ్ర మహిళా సభలు

TELANGANA HISTORY STUDY NOTES

ANDHRA MAHILA SABHA

ఆంధ్ర మహిళా సభ

ఆంధ్రమహాసభ, ఆంధ్ర మహిళా సభ 1930లో ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ సంస్కరణవాద సంస్థలు మహిళలకు ఒక వేదికను కల్పించాయి. హైదరాబాదులోని భూస్వామ్య సంస్కృతిలో ముస్లిం మహిళలే కాకుండా ఎగువ, మధ్యతరగతి హిందూ మహిళలు కూడా పర్దా లేకుండా బయటకు వెళ్లడాన్ని నిషేధించారు. ఆ రోజుల్లో మహిళలు బహిరంగ వేదికపై నుంచి మాట్లాడటం తీవ్రమైన సమస్య.

ఆంధ్రమహాసభ 13 మహా సభలు, 10 మహిళా సభలు నిర్వహించింది. ఈ మహిళా సభలకు నడింపల్లి సుందరమ్మ, టంగుటూరి వరలక్ష్మమ్మ, యల్లాప్రగడ సీతాకుమారి, మాడపాటి మాణిక్యంబ, బూర్గుల అనంత లక్ష్మీదేవి, నందగిరి ఇందిరాదేవి, యోగశీలాదేవి, రంగమ్మ ఓబుల్ రెడ్డి మొదలైన ప్రముఖ మహిళల నాయకత్వం వహించే భాగ్యం కలిగింది. ఈ మహిళా సభల్లో మహిళా సంక్షేమం, మహిళా విద్య గురించి అనేక తీర్మానాలు చేసి నిజాంకు పంపారు.

DOWNLOAD
ADDA247 APP
CHECK FEATURES!!

ఆంధ్ర మహిళా సభ సమావేశాలు

ఆంధ్రమహాసభ ఆవరణలోనే ఆంధ్ర మహిళా సభ సమావేశాలు నిర్వహించేవారు.

- బోగిపేటలో జరిగిన తొలి సదస్సులో మహిళా విద్య, మహిళల స్థితిగతులు, వ్యభిచారం వంటి దురాచారాలపై చర్చించారు.
- రెండో సమావేశం దేవరకొండలో జరిగింది. టి.వరలక్ష్మి అధ్యక్షోపన్యాసం చేశారు. బ్రాహ్మణ వితంతువు అయినప్పటికీ పునర్వివాహం చేసుకుని ఉద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. ఆమె పర్దాను ఖండిస్తూ, కళావంతుల కుల మహిళల మధ్య వివాహాలకు పిలుపునిచ్చింది.
- ఖమ్మంలో జరిగిన మూడో మహాసభలో యల్లాపూర్ మాణిక్యమూరి అధ్యక్షత వహించి మహిళల వివాహ వయసు పెంపుపై చర్చించారు.
- 1935లో సిరిసిల్లలో జరిగిన నాల్గవ మహాసభలో మాడపాటి మాణిక్యమూరి అధ్యక్షతన బాల్యవివాహాలు, నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యపై తీర్మానాలు చేశారు.
షాద్ నగర్ లో 5వ మహాసభలు జరిగాయి. బూర్గుల అనంత లక్ష్మి అధ్యక్షత వహించారు. స్త్రీల వారసత్వ హక్కులు, కులాంతర వివాహం చేసుకున్న దంపతుల పిల్లలకు హక్కులు, బాల్య వివాహాల నిర్మూలన, అంటరానితనం నిర్మూలన, జాగీర్లలో రైతుల హక్కులపై తీర్మానాలు చేసి నిజాం ప్రభుత్వానికి పంపారు.
- 1937లో ఆంధ్రమహాసభ (నిజామాబాదు మహాసభ) రాజ్యాంగ సంస్కరణల కోసం తీర్మానం చేసింది. ఈ కమిటీలో శ్రీమతి కార్తికేయ, శ్రీమతి నందిని సభ్యులుగా ఉన్నారు. వారి కృషితో మహిళా సభ కూడా అదే ప్రగతిని సాధించింది.
- వితంతు పునర్వివాహానికి అనుమతిస్తూ నిజాం ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. నిజాం రాజ్యంలో సాంఘిక సంస్కరణల్లో ఇది మొదటి వ్యక్తి కావచ్చు.
- తరువాత 1940లో, చిలుకూరులో 18వ ఆంధ్ర మహిళా సభ జరిగింది. ఈ సందర్భంగా అధ్యక్షురాలు రంగమ్మ ఓటల్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ మహిళలు పర్దా నుంచి బయటకు రావాలని, బాల్యవివాహాలను ఆపాలని పిలుపునిచ్చారు. కార్యదర్శి పులిజాల కమలాబాయి మాట్లాడుతూ మహిళా ఉద్యమానికి మహిళలే నాయకత్వం వహించాలన్నారు.
- ఆంధ్రమహిళాసభ సభ్యుల్లో అత్యధికులు జాతీయ స్ఫూర్తి కలిగిన మధ్యతరగతి, ఎగువ తరగతి కుటుంబాలకు చెందినవారే. మహిళా విద్య, వ్యభిచార నిర్మూలన వంటి అంశాలను ప్రస్తావించారు. పర్దా మరియు మహిళల పునర్వివాహాలు మొదలైనవి. తరచుగా ఈ సమస్యలు సంస్థలోని సంప్రదాయవాద వర్గాల నుండి మరియు బయట ప్రజల నుండి ఆగ్రహాన్ని రేకెత్తించాయి.
- ఖమ్మంలో జరిగిన ఆంధ్రమహిళా సభ 3వ మహాసభలో సంస్కరణవాదులకు, హిందూ ధర్మ సంరక్షకులుగా ముద్ర వేసుకున్న ప్రత్యర్థులకు మధ్య ఘర్షణ జరిగింది. 1937లో మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక పరిషత్ లు తమ సొంత వేదికను ప్రారంభించాయి.

అఖిల భారత మహిళా సమావేశం

- అఖిల భారత మహిళా సమావేశం 1945లో ప్రమీలా తాయ్ నాయకత్వంలో ప్రారంభమైంది.
- మన్ముమారి చౌరాసియా, జాదవ్ బెహెస్, గీతా దేవి, లీలాదేవి డంగోరియా, యశోదా దేవి మొదలైనవారు ఈ మహాసభలో సభ్యులుగా ఉన్నారు. వీరు వివిధ భాషా సమూహాల నుండి తీసుకోబడ్డారు.
- ఆంధ్రయువత మండలి అనే మరో సంస్థను 1935లో హైదరాబాద్ లో ఎల్లపూర్ మాణిక్యమూరి, ఇల్లందుల శ్రావతి ప్రారంభించారు. వారు పాఠశాలలు మరియు శిశు విహారాలను కూడా ప్రారంభించారు. ఈ సంస్థ మహిళా విద్యాభివృద్ధికి కూడా కృషి చేసింది.

- హైదరాబాద్ లోని ముస్లిం మహిళల చైతన్యం అలాంటి సంస్థల సంఖ్యలో ప్రతిబింబించింది.
- సుగ్రా హుమాయూన్ మీర్జా 1895 లో అంజుమన్-ఇ-ఖవాతీన్-ఇ-డెక్కన్ను ప్రారంభించాడు. పేద మహిళలు, వితంతువులకు జీవనోపాధి కల్పించడం, సామాజిక దురాచారాలను రూపుమాపడం ప్రధాన లక్ష్యాలు.
- లేడీ హైదరీ హైదరాబాద్ లేడీస్ క్లబ్ ను ప్రారంభించి మహిళల సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేశారు. నిజాం సంస్థానంలో మహిళలకు విద్యావకాశాలు తక్కువగా ఉండేవి. అయితే నిజాం 6, 7లు నగరంలో మహిళలకు అనేక అవకాశాలు కల్పించారు.
- 1934లో వివిధ సంస్థలకు చెందిన వ్యక్తులను సంఘటితం చేసి ఆల్ హైదరాబాద్ స్టూడెంట్స్ యూనియన్ ను స్థాపించారు. ఆ రోజుల్లో ఉస్మానియాలో విద్యార్థినులు చిల్మాన్ (పర్లా) వెనుక కూర్చొని తరగతులకు హాజరయ్యేవారు.
కార్యవర్గంలో ముగ్గురు విద్యార్థినులు, కార్యదర్శిగా శకుంతల, కోశాధికారిగా సుశీల, కార్యవర్గ సభ్యురాలిగా పద్మ ఉన్నారు.

